

POSTANOWIENIE Z DNIA 12 GRUDNIA 2008 R.

IV KZ 82/08

Po otrzymaniu przez sąd opinii (pisma) obrońcy z urzędu skazanego o braku podstaw do wniesienia kasacji (art. 84 § 3 k.p.k.), prezes sądu informuje skazanego o stanowisku jego obrońcy, pouczając jednocześnie o prawie do wniesienia kasacji, przez ustanowionego przez skazanego obrońcę z wyboru, w terminie 30 dni od daty otrzymania pisma (art. 16 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 524 § 1 k.p.k.).

Przewodniczący: sędzia SN R. Sądej.

Sąd Najwyższy na posiedzeniu, bez udziału stron, w dniu 12 grudnia 2008 r., po rozpoznaniu w sprawie skazanego Stefana P., zażalenia skazanego na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 lipca 2008 r., o „odmowie przywrócenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej” od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 25 października 2006r., utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 5 kwietnia 2006 r.,

na podstawie art. 530 § 3 k.p.k. postanowił u c h y l i ć zaskarżone zarządzenie i sprawę przekazać Prezesowi Sądu Okręgowego w K. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Prawomocny wyrok Sądu Okręgowego zapadł w dniu 25 października 2006 r. Wniosek o doręczenie uzasadnienia tego wyroku skazanemu

złożył jego obrońca w dniu 30 października 2006 r., a następnego dnia sam skazany. W aktach sprawy brak dowodu doręczenia odpisu wyroku z uzasadnieniem. W dniu 14 listopada (w nagłówku pisma błędnie wpisano miesiąc październik 2006 r.) skazany złożył wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu do sporządzenia i podpisania kasacji. W uwzględnieniu tego wniosku, w dniu 24 stycznia 2007 r. wyznaczono skazanemu obrońcę z urzędu. W dniu 16 lutego 2007r. wyznaczony obrońca, w trybie art. 84 § 3 k.p.k., poinformował Sąd, że nie stwierdził podstaw do wniesienia kasacji, dołączając skierowaną do skazanego opinię uzasadniającą to stanowisko. Informacja ta nie wywołała żadnych działań ze strony Sądu Okręgowego. Akta sprawy przesłano do Sądu pierwszej instancji, w celu wykonania prawomocnego orzeczenia, a następnie udostępniono je Prokuraturze Krajowej oraz Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

W dniu 30 stycznia 2008 r. skazany złożył wniosek „o przywrócenie terminu” do wniesienia kasacji. Po uzyskaniu przez Sąd Okręgowy od dotychczas wyznaczonego obrońcy informacji, że o braku podstaw do wniesienia kasacji poinformował skazanego, upoważniony sędzia wydał w dniu 18 lipca 2008 r. zaskarżone zarządzenie. W jego uzasadnieniu powołał się na fakt dwukrotnego przekazania przez obrońcę skazanemu informacji o braku podstaw do wniesienia kasacji (w lutym i marcu 2007 r.), wskazał, że brak podstaw do wyznaczenia innego obrońcy z urzędu, a w konsekwencji bezzasadny był wniosek Stefana P. o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

W zażaleniu na to zarządzenie skazany podniósł, że do chwili obecnej nie został przez Sąd pouczone o możliwości wniesienia kasacji przez adwokata z wyboru, przez co naruszono przepis art. 16 k.p.k., wobec czego uzasadniony jest jego wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Sąd Najwyższy rozważył co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Procedując w tzw. postępowaniu okołokasacyjnym Sąd Okręgowy nie uniknął istotnych uchybień, a w szczególności naruszył dyspozycję art. 16 k.p.k. Jedynie w początkowej fazie tego postępowania czynności prezesa sądu (przewodniczącego, upoważnionego sędziego – art. 93 § 2 k.p.k.) były prawidłowe. Chwilą pierwszego, niewątpliwie najistotniejszego uchybienia, wywołującego dalsze zbędne komplikacje, było zaniechanie jakiegokolwiek reakcji prezesa na informację wyznaczonego z urzędu obrońcy o braku podstaw do wniesienia kasacji, co nastąpiło dnia 16 lutego 2007 r. Tymczasem, zgodnie z art. 16 § 2 k.p.k., obligatoryjne było wydanie zarządzenia informującego skazanego o stanowisku wyznaczonego z urzędu obrońcy, o braku podstaw do wyznaczenia z urzędu innego, a w związku z tym, pouczenie go o ewentualnej możliwości wniesienia kasacji przez obrońcę ustanowionego z wyboru, wraz z określeniem terminu 30 dni (art. 524 § 1 k.p.k.), w jakim czynności tej może dokonać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2002 r., III KZ 87/01, Lex nr 51806). Zaniechanie wykonania tych czynności nie może wywoływać ujemnych dla skazanego skutków – art. 16 § 1 k.p.k. Rzecz jasna, fakt, że wyznaczony z urzędu obrońca sam poinformował skazanego o braku podstaw do wniesienia kasacji, nie zwalniał Sądu od wykonania ciążących na nim z mocy ustawy obowiązków. W szczególności informacja obrońcy nie mogła „otworzyć” dla skazanego terminu do ewentualnego wniesienia kasacji przez obrońcę ustanowionego z wyboru. Stąd też błędny, ale usprawiedliwiony brakiem stosownych pouczeń, był wniosek skazanego z dnia 30 stycznia 2008 r. „o przywrócenie terminu do złożenia kasacji”, który to termin, po odmowie wniesienia kasacji przez obrońcę wyznaczonego z urzędu, w ogóle określony nie został. Błędne w konsekwencji było i zaskarżone zarządzenie, nie tylko nieokreślające od jakiego dnia liczono termin zawity, kiedy miałby on upłynąć, ale także ignorujące podstawowe warunki jakie

spełniać powinien wniosek o przywrócenie terminu (dopełnienie czynności – art. 126 § 1 k.p.k.), nie mówiąc już o formie rozstrzygnięcia (art. 126 § 2 k.p.k.).

Implikacją przedstawionego powyżej stanu procesowego musiało być uchylenie zaskarżonego zarządzenia i przekazanie sprawy Prezesowi Sądu Okręgowego do ponownego rozpoznania. W jego toku, rzecz jasna, konieczne będzie podjęcie czynności wskazanych w niniejszym postanowieniu, a więc pouczenie skazanego o możliwości wniesienia kasacji przez obrońcę z wyboru w terminie 30 dni od doręczenia przez sąd informacji o odmowie sporządzenia kasacji przez obrońcę wyznaczonego z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.